

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismus
Catholicus, summam Christianæ institutionis III. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

caput XIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

& 4. Regum 10. laudatur Iehu, qui inquit, vide zelum meum pro Domino, & Psal. 68. zelus domus tuæ comedit me, id est, exarsi magno impetu defendendę domus tuæ. & 3. Regum 19. inquit Helias: Zelo zelatus sum & cæt. & Dauid inquit Psal. 138. Perfecto odio oderam illos. Sic quoquę Prophetę sæpę maledicunt impijs: & sic in heroicis viris reperitur talis impetus & zelus defendendę iustitię & puniendę turpitudinis, reipublicę tuendę, & c: & plurimũ commendantur. At ira priuata & exarsio cupiditate vindicandi, hæc peccatum est, & contra Dei præceptum Dilige proximum tuum sicut teipsum. Et Christus Matth. 5. iram refert ad hoc præceptum, Non occides vbi prohibet priuatam iram. Non solũ igitur manus aut gladius prohibetur hoc præcepto, sed etiam animus, ira, odium nocendi, maledicentia, detractio delectatio in miserijs aliorum. Verbis & cõsilijs claudis destinis promouere cædes, bella, simultates, & punitiones aliorum, seipsum vlcisci verbo & facto. Omnia hæc deus grauissimẽ punit, & scriptura dicit Ecclesi 28. Qui vindicari vult, à Domino inueniet vindictam, & peccata illius seruans seruabit. Igitur priuata ira & vindicta, est grauissimum peccatum.

CAP. XIII.

ARGVMENTA.

1. *Quid sit vera reconciliatio proximi, quam Deus exigit.*
2. *Quòd illa Deo plũs placeat, quàm munus, id est, opus etiam quodcunq;.*
3. *Quale habeat premium reconciliatio.*

Era reconciliatio proximi, est perfecta cordis condonatio offensę illi qui offendit: Est autẽ perfecta & integra condonatio, est & falsa & imperfecta. ali.

qui enim condonant verbo solum, & interim rancorem in corde retinent, & illa est falsa reconciliatio, quam & Christus rejicit Mat. 18. in parabola cum seruo nequam, ubi ait: sic & pater meus coelestis faciet vobis, si non remiseritis vnusquisq; fratri suo de cordibus vestris: De illis quoq; dicitur Hier. 6. dicentes, pax pax, & non est pax. Sic Iudas foris simulabat se amicum, at in corde retinebat malum propositum, donec proditionem suam perficeret, Mat. 26. Sic Absalon se simulat amicum Amnoni fratri suo, licet stuprasset Thamar sororem suam, donec nascisceretur tempus occidendi illum, 2. Reg. 13. Cordis autem condonatio in hoc cognoscitur, si beneficium sequitur: sic Ioseph condonans fratribus suis offensam in Aegypto, beneficijs eos affecit, Gen. 44. & Moyses orat pro sorore leprosa, qua ipsum offenderat, Numer. 12. Talem reconciliationem etiam docet Apostolus Roman. 12. Non malum pro malo reddentes, sed est diuerso bonum, & sic carbones, &c. Insuper ad veram reconciliationem exigitur, vt accedas offensum, & ei loquaris, petendo, humiliando &c. Sic enim fecit Iacob Esau fratri suo, adorans illum, id est, reuerentiam ei faciens, & humilia verba profert, Gen. 33. Et Christus inquit Matth. 5. Vade, non dicit, quiesce, ne loquere illi: sed vade, inquit, & reconciliare proximo tuo. Qui igitur prior occasionem dedit offensa, tenetur quoq; prior alium adire & reconciliare: & rogatus, debet remittere fratri non solum semel in die, sed septuagies septies, Matth. 18. Quod si quis prior occasionem dedit, & noluerit venire: accede tu illum propter DEI preceptum, nam Dominus noster Christus id te facere iubet, & dicit: Vade reconciliari: ne igitur respicias hominem, sed obedi etiam diuini precepti, & lucraberis fratrem tuum. Si autem perrexerit pertinacia sua, tu tamen liberasti animam tuam a carcere odij, & eris excusatus coram Deo.

Se-

2. Secundò, hoc recõciliationis opus plùs Deo placet, quàm vllum aliud opus bonũ quantumcunq; etiam speciosum : quia Deo non placet aliquod opus, quod fit irreconciliato proximo nostro: idcò 1. Ioan. 4 dicitur : Si quis dixerit quoniam diligo Deũ, id est, mandatum & cultum eius seruo, ieiunium, orationẽ, Missam, & fratrem suum odit, mendax est : qui enim nõ diligit fratrem suum quem videt, Deum quẽ non videt, quomodo diligere potest? Erat in veteri testamento opus præcipuum, offerre vitulos, arietes, hircos, columbos, &c. Leuit. 2.3. 4. quos cultus & sacrificia Deus præcepit, attamen Christus Dominus noster docet, quòd ille Deo non placet, sed nobiliorem cultum esse, vt seruemus Dei præcepta & reconciliationẽ proximi. Nullum igitur opus Deo placere potest, siue id sit prophetia, scientia, fides, eleemosyna, castigatio corporis, nisi pacato proximo, 1. Cor. 13. Si habuero omnem fidem, &c. Dilectionem igitur & misericordiã Deus in primis præcepit & exigit, plùs quàm sacrificium aut vllum opus nostrum. Quando igitur proximus tuus placatus fuerit, tunc Deo placebunt & opera tua. Quare Christus ampliùs dicit Matt. 5. Esto consentiens aduersario, id est, concorda cum aduersario, tuo citò, citò inquit, dum es in via cum eo, id est, in præsentì vita, ne fortè tradat te aduersarius, id est, ira iudici Deo, & iudex tradat te ministro, id est, diabolo. Nam qui nihil vult remittere proximo suo, & tamẽ peccat quotidie, illi referuabuntur omnia sua peccata, & satisfacere tandẽ congetur vltimũ quadrantem. Ideò ait Christus, Remittite, & remittetur vobis. Luc. 6. Mat. 6 aliàs nunquã consequeris indulgentiam. Sic Luc. 6. inquit Christus, Estote misericordes, sicut & pater vester cœlestis misericors est, id est, ob eandẽ causam condonate, quia pater cœlestis condonat : ille enim remittit propter suam bonitatem offensam, & nos propter eandẽ patri-

patris bonitatem exhibitam in gratiarū actionē Deo patri, cōdonare debemus pximo nostro. Hoc signum gratitudinis est recepti beneficij Christi, remittere offensam proximo: quod si non fecerimus, tūc cæcus cæcū ducit, & ambo in foueam cadunt perditionis: ambo ira obcæcati, æternam lucent pœnā, nisi indulserint sibi mutuò delicta: Et iterum loquitur ad illos qui nolunt indulgere, Luc 6. Quid vides festucam in oculo fratris tui, trabem autem quę in oculo tuo est, non consideras? Sic magni æstimas quod tibi fecerit homo: sed quid tu Deo feceris, non ponderas &c. Est igitur post fidem in Christum maximum opus dilectio proximi, reconciliatio, concordia, & beneuolentia: sine hac dilectione Deo non placet vel fides, vel oratio, vel eleemosyna: ideò dicit, vade primū reconciliari fratri tuo, & postea veniēs, offeres munus tuū, id est, facias quod cunq; opus bonū, & tunc Deo placebit: nō enim opus aliquod bonum rejiciur, sed inuidia cordis & odium, quæ omnia opera nostra contaminant.

Tertiò, quoniā Christus dicit, Remittite, & remittetur vobis: & docuit nos orare, Dimitte nobis debita nostra, sicut & nos remittimus debitorib. nostris: 3. Luc. 6. Matt. 6. igitur patet quòd nostra dimissio offensæ proximi & reconciliatio, meretur nobis apud Deum nostrorū debitorū remissionem. Sed si hoc verū est, Christus gratis venit in mundū, Ga. 5. cui soli tribuitur quòd eius mors & sanguis & meritum tollunt peccata mundi, vt Ioan. 1. Nam hoc certū est, quòd peccatum propter opus Christi, id est, mortem, condonatur: non ppter opus humanū. Ad hoc respōdetur, quòd fides nostra certa est & conscientia, quòd a solo Christo expectamus remissionē & iustitiā. Sic inquit Apostolus Rō. 4. Ideò ex fide, vt promissio sit certa, sed hæc fides nō est vera fides, nec rectè qrit in Christi morte remissionem, si nō primū remiserit offensam fratri suo: quòd modò

modò misericordiam accipiet, qui nullã exhibet fratri, sicut in parabola patet de seruo nequam, Matt. 18. Idè remissio nostra tametsi non meretur remissionem à Deo, hoc Christo saluum manet, attamen capax non est remissionis, nec verè eam à Deo accipiet, qui quàm primùm illam non exhibet fratri suo: ergò dimissio offense proximi, est signum certissimum, quod & nobis à Deo propter Christum dimittentur nostra delicta: sin verò secùs, neque nobis dimittentur. Nam fides sine opere mortua est. Fides enim semper efficax est, modò opera attestentur veram adesse fidem: illa sola Christum respicit, propter illum credit exaudiri orationem suam, placere eleemosynam &c. dimittentur sibi peccata: sed hæc omnia signa sunt veræ fidei. Idè si opera non sequuntur, fides inefficax est mortua. Fides igitur accipit beneficiũ Christi propter ipsum, & opus probat & testatur se non inanem esse fiduciam. Summa, fides credit quòd propter Christum ex misericordia nobis omnia donentur, remissio peccatorum, exauditio orationis, salus æterna. Sed hanc fidem esse veram & efficacem, testantur pœnitentia, opus orationis, obedientia præceptorum Dei. Quare etsi non apprahèdunt bona Christi opera, sed ipsa fides in gratuitam Dei misericordiam, necesse tamen est adesse opera, quæ testentur fidem non esse inanem fiduciam: Idè separari nullo pacto possunt, præsertim in adultis, Fides & opera: neq; fides esse poterit vbi opera non sint: opera enim certificant fidem.

SEXTUM DEI PRAECEPTUM, Non Mœchaberis. Exo. 20.

CAPVT XIII.

ARGVMENTA.

1. *Quibus sit præceptum ut nubant.*

2. *Quomodo*